

Lochem wordt Havenplaats

Jan Klein Egelink

Eindelijk was dan de "grote" dag daar! Op maandag 22 januari 1934 kon Lochem zich weer "Port de Mer" noemen.

LOCHEM, 18 Januari 1934.-

Aan Heeren Burgemeester en Wethouders
der Gemeente

LOCHEM.

19. JAN 1934

Geacht College,

In onze Bestuursvergadering van 15 dezer kwam o.a. ter sprake de aankomst van het eerste schip met een lading nationale producten in de Lochemsche haven.

Dezer dagen, als het kanaal vrij van ijs is, zal een schip met 110 ton cement voor rekening van den Heer F.H. Streek, Cementfabrikant, alhier, aankomen; de juiste dag wordt nader bekend gemaakt.

Ons Bestuur wenscht dit feit niet onopgemerkt te laten. Wij hebben reeds de toezegging van onzen geachten Burgemeester verkregen om bij aankomst van het schip aan den aanlegsteiger een kort woord te spreken.

Uitgenoodigd zijn:

1. Het Bestuur van het V.G.
2. Het Bestuur van den Middenstandsbond
3. Het Bestuur van Lochem-Vooruit
4. De Hoofdingenieur van de Twente-Rijnkanalen en de Hoofdopzichter B. Zijlman.

Wij zouden het op hoogen prijs stellen indien de Wethouders, de overige leden van den Raad en de Secretaris hierbij tegenwoordig waren.

Bij aankomst van het schip zullen 10 auto's aanwezig zijn om de genoodigden een tocht door de stad te laten maken; de medewerking van de muziekverenigingen wordt gevraagd.

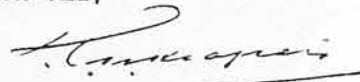
Na afloop van den rondrit wordt in hotel "de Stad Lochem" thee aangeboden.

Aan de inwoners van Lochem zal gevraagd worden om van hunne belangstelling blijk te geven door te vlaggen met de Lochemsche of Nationale vlaggen.

Er bestaat kans, dat het schip vandaag, uiterlijk morgen hier aankomt.

Gaarne ontvingen wij spoedig bericht of U zich met deze regeling kunt vereenigen.-

Hoogachtend,

Voorzitter.

Secretaris.

Hoewel, vanwege de crisissomstandigheden van toen, uitgebreide feestelijkheden achterwege moesten blijven, ging deze dag toch niet helemaal ongemerkt voorbij.

Dankzij de toenmalige zeer actieve vereniging "LOCHEM VOORUIT" werd de aankomst van het eerste schip in Lochems haven enigszins ceremonieel omlijst. Deze vereniging had daartoe uitgenodigd het college van B&W, de raadsleden, diverse organisaties zoals het Verfraaiingsgezelschap en de Lochemse Middenstandsvereniging, verder de kanaaldirectie en leden van Kamer van Koophandel en Fabrieken Salland.

Het was bij tweeën die middag toen een grote stoet hoogwaardigheidsbekleders zich op het raadhuisplein verzamelde om vervolgens in door "Lochem Vooruit" beschikbaar gestelde auto's plaats te nemen. Met de muziekvereniging "Aeolus" voorop ging het naar de haven. Nog maar nauwelijks daar gearriveerd, waar zich inmiddels honderden belangstellenden hadden

verzameld, stoomde het eerste schip de haven binnen begeleid door de tonen van het door "Aeolus" gespeelde en het door alle aanwezigen spontaan meegezongen Wilhelmus.

In de winterse zonneshijn met wapperende vanen, nationale en Lochemse vlaggen versierde boot, die aan de nieuwe los- en laadplaats meerde, werd het eerste Hollandse product gelost. Het schip droeg de naam "Nieuwe

Zorg", afkomstig uit Hasselt. Het mat 114 ton en was geladen met 110 ton cement bestemd voor de fa. F.H.Streek's cementindustrie "De Paaschberg".

Een groot doek in de lengte was over het schip gespannen waarop vermeld "1e schip in Lochem's haven geladen met ENCI cement".

Burgemeester R.van Luttermant was gevraagd de eerste zak te lossen, aan welk verzoek de burger-

vader gaarne voldeed. Na dit symbolische gebaar hield Lochems eerste burger een korte toespraak waarin hij in het kort de voorgeschiedenis die aan de totstandkoming van het Twente Kanaal en de haven van Lochem voorafging, memoreerde.

“Op 4 december j.l. reeds,” aldus Van Luttermvelt, “is het kanaal-gedeelte Lochem-Zutphen geopend doch direct daarna weer gesloten wegens strenge vorst en zware ijsgang, doch zoiets is gelukkig niet van permanente aard.” Tevens bedankte hij alle verenigingen die van deze gedenkwaardige dag toch nog iets feestelijks hadden gemaakt ondanks de moeilijke tijden van depressie en bezuiniging.

Ook de bevolking die in zo grote getale zowel oud als jong was gekomen om getuige te zijn van dit grote moment betrok hij in zijn dankwoord.

Verder een woord van hulde aan de genodigden van de kanaal-directie en de Kamer van Koophandel. Moeilijk had hij het blijkbaar met de diverse aannemers, van wie enkelen ook waren komen opdagen. De burgemeester, die ze het liefst een uitbrander zou hebben gegeven gezien hun handelwijze in het verleden (namelijk het maar raak ronselen van arbeiders uit alle streken), omzeilde de klip enigszins, doch was voor een goed verstaander wel begrijpelijk.

“Gaarne,” aldus Van Luttermvelt, “had ik ook hulde gebracht aan de aannemers van de kanaalwerken, doch ik kan dit niet van ganser harte doen wegens geringe medewerking, welke het gemeentebestuur van hen, in weerwil van allerlei toezeggingen ondervonden heeft bij het plaatsen van Lochemse werkrachten aan het kanaal. Als dit af en toe eens lukte dan was dit te danken aan de hoofdopzichter van de Rijkswaterstaat.”

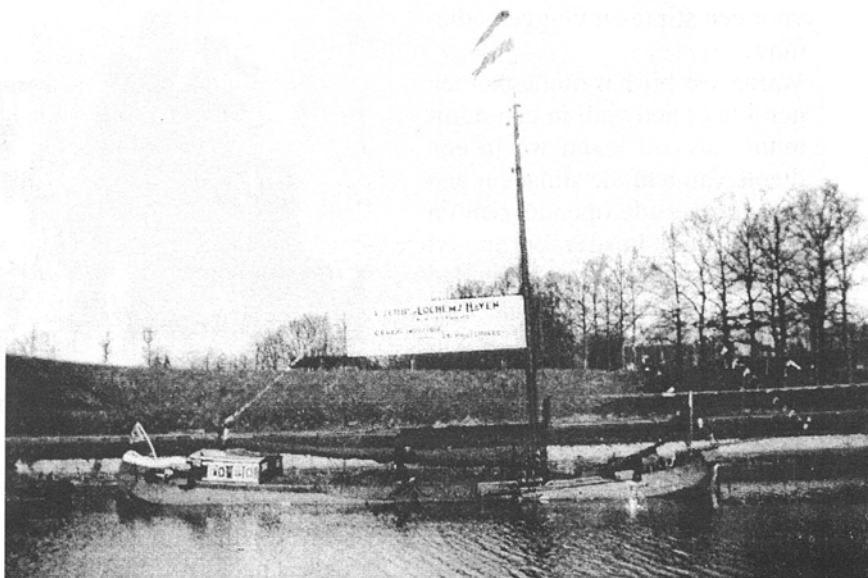
Na deze korte speech werd de eerste vrachtauto met cement geladen en begeleid door de muziek

en de auto's ging het stadwaarts naar het terrein van de Cement Industrie bij de Paaschberg. In Hotel “Stad Lochem” werd later op de dag door de vereniging “Lochem Vooruit” een thee aangeboden en bleef men nog gezellig bijeen. Lochem had zijn haven en ondanks het feit dat ten Oosten van Lochem nog hard gewerkt werd om ook dat gedeelte van het kanaal, zich uitstreckende tot Enschede, klaar te krijgen, richtten onze stedelijke bestuurlijke organen hun blik reeds op de toekomst. Nieuwe mogelijkheden hadden zich geopend door de totstandkoming van het Twentekanaal. Een royale los- en laadplaats was er nu, met

daarnaast een uitgestrekt complex, geschikt voor vestiging van industriële ondernemingen. De Lochemse vereniging “Lochem Vooruit” maakte nogal reclame voor onze haven en probeerde via allerlei middelen industrieën aan te trekken.

Het was dan ook op initiatief van deze laatste dat tijdens een ledenvergadering bij rondvraag naar voren werd gebracht of het geen goed idee zou zijn om met Hemelvaart en Pinksteren met een plezierboot de gelegenheid open te stellen voor het maken van tochtjes over het Twentekanaal van Lochem naar Zutphen door de sluis bij Eefde en terug. Het idee werd werkelijkheid.

Eerste pleziertocht over het Twentekanaal

Hemelvaartsdag 10 mei 1934 was het dan zover. De eerste pleziertocht Lochem-Zutphen en terug werd een feit.

Dankzij “Lochem Vooruit”.

Hemelvaartsmorgen ongeveer half 8 aan de aanlegsteiger te Lochem aankomend, troffen we hier reeds een menigte aan; het was te bemerken dat er iets bijzonders te gebeuren stond en dat was ook zo; de eerste pleziertocht per boot over het Twentekanaal zou dien dag plaats vinden. Tusschen meerdere vrachtbooten

was er één die de aandacht trok, doordat ze versierd was met vele vlaggetjes, die vroolijk in den frisschen voorjaarswind wapperden. Deze boot, de “Aspiratie”, was het, die de eerste vracht naar Markelo had vervoerd; ze zou nu de eerste passagiersboot zijn voor een tocht naar Zutphen op Hemelvaartsdag. Voor stoelen en matten, waarop de bootpassagiers konden zitten, was gezorgd.

Ruim 8 uur was de boot geheel bezet en onder het gejuich der passagiers en de achterblijvers op

den wal zette de boot zich in beweging.

Spijt zal geen der deelnemers/deelnemers hebben gehad, want door het schitterende weer, de blijmoedige kout van onzen schipper, het prachtige zicht en het natuurschoon, waardoor het kanaal een weg heeft gevonden en de majestueuze bruggen, welke we telkenmale passeerden, werd het een onvergetelijke tocht.

Na den molen en het torentje van Almen gepasseerd te zijn, kwamen de sluisen bij Eefde in zicht; schitterend weerspiegelde de hoge sluis zich in het water.

Wat een belangstelling bestond hier bij het "schutten" van onze boot; maar dit was dan ook een heele attractie; sluiswachters, prachtig geüniformeerd, zorgden voor een stipte en vlugge bediening.

Waren we bij het binnenkomen gelijk met den wal, in een minimum van tijd lagen we in een diepte van 6 m; de sluisdeur aan de andere zijde opende zich en wij konden verder varen. Al spoedig kwamen we nu aan den IJssel, links onze weg naar Zutphen, rechts ging het naar Deventer. Al dadelijk merkten we hier verschil op met het kanaal.

Waren we op 't kanaal slechts een enkel motorbootje en een zeilbootje tegengekomen, op den IJssel was het dadelijk drukker. De oevers gaven hier ook een heel ander aanzien, veel grilliger en met inhammen. Spoedig arriveerden we in Zutphen, waar de boot ook veel bekijks had; na een uurtje oponthoud werd ruim elf uur de terugtocht aanvaard; vele passagiers bleven tot de middagboot in Zutphen, doch vele passagiers uit Zutphen gingen weer mee naar Lochem.

Op den IJssel stroomafwaarts ging het merkbaar vlotter dan bij den heenweg. Bij de sluisen gaf het roode lichtje "onveilig" aan; bruisend en kolderend zagen we het water uit de sluis komen, wat zich, toen het groene lichtje "vei-

lig" had aangeduid en wij in de sluisen gevaren waren, nog eens herhaalde, doch nu van het kanaal in de sluis; dit was werkelijk een imposant gezicht.

Spoedig waren weer 6 m omhoog gevoerd, waarna we onzen tocht voortzetten, nadat nog enkele passagiers waren opgepikt.

Overall aan de oevers hadden we veel bekijks; de menschen schoten de huizen uit, iets wat bij een vliegmaschine niet eens meer gebeurt; of er ook iets bijzonders

salonboot met koffietafels, patat en lekkere hapjes, ook geen muziek van de Swingmasters doch wel een fijne sfeer.

De bekoring van de rust op het water in de frisse wind had op een ieder ontspannend gewerkt

Een "cruise" langs fraaie plekjes met weiden, dijken en kleurenpracht over het Twentekanaal van Lochem en Zutphen, een waterweg die ook heden ten dage zijn bekoring van een halve eeuw geleden zeker niet heeft verloren!

De Hemelvaartsvarenden.

aan de hand was!

Onverwachts klonken de tonen van een mondharmonica en ja, op deze tocht had ik toch wat gemist: een vrolijk deuntje muziek, een beetje zang; dat moest er nog bij geweest zijn; maar, wat niet is kan komen!

Toen we in Lochem arriveerden stond weer een groote menigte ons op te wachten. "Heel Lochem is uut-e-lopen", zei een wijsgeerig jongmensch. Al met al kunnen we terugzien op een prettige tocht en we zijn de organisatoren dankbaar voor het initiatief! Concluderend kan men stellen dat deze eerste tocht een pril en eenvoudig begin was. Vele zouden nadien nog volgen. In tegenstelling tot heden weliswaar geen

Bronnen:

Ingekomen brief gemeente Lochem, januari 1934

Archief G.O.C. januari 1984

Archief weekblad "Extra" juli 1984

Archief A. Dieperink en J. Klein Egelink